

**แนวทางการพัฒนาบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรม  
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**  
**The guideline of development according to the good governance  
of the Phra Nakhon Si Ayutthaya cultural office,  
Phra Nakhon Si Ayutthaya province**

สันติธร เต้าทอง<sup>1</sup> กมลวรรณ วรรณธำ<sup>2</sup>  
Santithorn Taothong, Kamonwan Wannathanang

**บทคัดย่อ (Abstract)**

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนผู้ที่มารับบริการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.928 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดีผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก 2. ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์เป็นราย

---

Received: 2023-01-15 Revised: 2023-03-15 Accepted: 2023-05-20

<sup>1</sup> นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration students Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: Santiton1996@gmail.com

<sup>2</sup> หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration students Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

ด้านพบว่า ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการรักษาความมั่นคง ด้านการบังคับบัญชาและ  
ประสานงาน และด้านการรับมือช่วยเหลืออยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

**คำสำคัญ (Keywords):** การพัฒนา; การบริหารงาน; หลักธรรมาภิบาล

## Abstract

This study aimed to 1) study people's opinion to the administration according to the good governance of the Phra Nakhon Si Ayutthaya cultural office 2) compare people's opinion to opinion to the administration according to the good governance of the Phra Nakhon Si Ayutthaya cultural office categorized by personal factors and 3) study the administrative development guideline according to the good governance of the Phra Nakhon Si Ayutthaya cultural office The sample group of this study was 400 people who used the service of the Phra Nakhon Si Ayutthaya cultural office. Tool of this study was the questionnaires. The confidence interval was 0.928. The analytical statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test. The results found that. 1. The people's opinion to the administration according to the good governance of the Phra Nakhon Si Ayutthaya cultural office in general was at the highest level. And when analyzing on each aspect found that the rule of laws aspect, the ethical aspect, the participation aspect, the accountability aspect and the value of money aspect were at the highest level whereas the transparency aspect was at the high level. 2. The comparison of people's opinion to administration according to the good governance of the Phra Nakhon Si Ayutthaya cultural office categorized by personal factors found that people with difference age, occupations and monthly income had the statistically difference of opinion to the administration according to the good governance of the Phra Nakhon Si Ayutthaya cultural office at the 0.5 significant level. 3. The people's opinion to the administrative development guideline according to the good governance of the Phra Nakhon Si Ayutthaya cultural office in general was at the highest level. And when analyzing on each aspect found that the administration of justice aspect, the security aspect, the command and coordination aspect and the coping were at the highest level.

**Keywords:** The development; the administration; the good governance

## บทนำ (Introduction)

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหารงานของรัฐ และรัฐบาลทั้งในและต่างประเทศโดยทั่วไปในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปมากและเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวางต่อเนื่อง เพราะความก้าวหน้าด้านการสื่อสารเทคโนโลยี การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเช่นกัน ดังนั้น การปรับเปลี่ยนบทบาทของสังคม โดยนำหลักบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (good governance) หรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชน โดยรวม และสังคมไทยขับเคลื่อนไปกับระบบการบริหารงานที่ทำให้เกิดความแข็งแกร่งเพียงพอที่จะ แข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มันจะช่วยให้ประเทศชาติมีความสงบสุข และพัฒนา อย่างรวดเร็วและยั่งยืนต่อไป 1 หลักธรรมาภิบาลจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงาน และการ ปกครองในปัจจุบัน เพราะโลกปัจจุบันได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์ และ หลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น แทนการสนใจเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมตั้งแต่ ก่อน เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญกระทบถึงกัน การติดต่อสื่อสาร การดำเนิน กิจกรรมในที่หนึ่งมีผลกระทบต่อกี่ที่หนึ่ง การพัฒนาเรื่องของการเมือง การปกครองได้มุ่งให้ ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การมุ่งดำเนินธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่างๆ โดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่องของสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้ อีกต่อไป การมีการบริหารจัดการที่ดีจึงเข้ามาเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ และเริ่มมี การนำไปปฏิบัติกันมากขึ้น 2 กระแสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เกิดขึ้นในประเทศไทยหลังวิกฤต เศรษฐกิจเมื่อ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ประกอบการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลายครั้งในประเทศไทย มักมีการนาคว่า ธรรมาภิบาลมากแล้ว ด้วยเหตุที่ผู้ปกครองผู้มีอำนาจมิได้ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล จนทำให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเมือง ดังนั้น คำว่า ธรรมาภิบาล จึงมีความสำคัญมากขึ้น. (ถวิลวดี บุรีกุล, 2561)

ซึ่งหลักธรรมาภิบาลเป็นกุญแจสำคัญที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ เนื่องจากเป็นหลักการที่ครอบคลุมกว้างขวางทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหาร โดยสาระของหลักธรรมาภิบาล คือ การทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม ยุติธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เชิงประสิทธิผล เพื่อสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของ สังคม ภาครัฐต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่ที่ตนคิด คำนึง และวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยถือประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับประชาชน และหน่วยงานอื่นได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้ หลักธรรมาภิบาลยังเป็นมรดกของประชาธิปไตย ซึ่งประชาธิปไตยเป็นหลักการที่มีความเชื่อว่า เป็นระบอบการเมืองที่ดีที่สุดก่อให้เกิดการพัฒนา ประเทศ หลักธรรมาภิบาลจึงถอดจากบทเรียนความสำเร็จของประเทศประชาธิปไตย หรือแม้แต่ มรดกขององค์กรเหนือชาติตะวันตก ซึ่งเป็นหลักการที่นำมาใช้ในการบริหารงาน และการปฏิบัติงาน เพราะหลักธรรมาภิบาลสามารถช่วยสร้างสรรค์ ส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพ เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ. (ทิวากร แก้วมณี, 2559)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนานวัตกรรม เพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ทั้งในเรื่องกระบวนการผลิต และรูปแบบผลิตภัณฑ์ และบริการใหม่ๆ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี รูปแบบการดำเนินธุรกิจ และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม ทั้งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคน และการพัฒนาต่อยอด รวมถึงการใช้นวัตกรรมสำหรับการพัฒนาสินค้าและบริการทั้งในระดับพื้นบ้านจนถึง ระดับสูง ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้าง แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลไกการบริหารราชการแผ่นดินสำคัญๆ การปรับเปลี่ยน กฎหมายและกฎระเบียบในหลายด้าน รวมถึงการปรับการบริหารจัดการให้มี หลักธรรมาภิบาลในทุก ระดับ ปลอดภัยไร้พหุนิยม และปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนไทยในทุกภาคส่วนให้มีความนิยมที่ตึงงาม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโดยยึดหลักการ รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

ดังนั้นหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นแนวทางการบริหารจัดการที่รัฐบาล ทุกคณะให้ความสำคัญ และผลักดันให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ยึดถือเป็นแนว ปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้

หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาล ฯลฯ” ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” ที่หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม นั้น ไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ ร่วมกัน เป็นสังคมของมวลมนุษยชาติเป็นพันๆ ปีซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกัน ในบ้านเมืองและสังคม อย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้ง โดยสันติวิธี และพัฒนา สังคมใหม่ความยั่งยืน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ เรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อ และหลักความคุ้มค่า เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ประชาชน

### วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

## สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน

## วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชน ผู้ที่มารับบริการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยาจำนวน 400 คน แบ่งเป็น ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายทางวัฒนธรรมสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 250 คน และประชาชนที่เข้ารับบริการ จำนวน 150 คน (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2564)

แบบทดสอบฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากตำราแนวคิด ทฤษฎี หนังสือหรือเอกสารทางวิชาการวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยต่างๆ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตในการศึกษา และเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. รวบรวมเนื้อหาและสาระต่างๆ ที่ได้จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. สร้างแบบสอบถามการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอมหาวิทยาลัยที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง ถ้ามีข้อแก้ไข ดำเนินการตามคำแนะนำ จากนั้นดำเนินการจัดทำเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 20 ข้อ

### 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย แนวทางการพัฒนา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยในการขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ถึงวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตให้เก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้รับบริการสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มารับบริการในสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยตนเอง จนครบจำนวน 400 คน

3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ นำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

#### 5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดี

### ผลการวิจัย (Research Results)

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.27$ , S.D. = .459) และเมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านหลักนิติธรรมด้านหลักคุณธรรมด้านหลักการมีส่วนร่วมด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก

| การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล | $\bar{X}$ | S.D. | ระดับความคิดเห็น |
|-------------------------------|-----------|------|------------------|
| 1. ด้านหลักนิติธรรม           | 4.26      | .575 | มากที่สุด        |
| 2. ด้านหลักคุณธรรม            | 4.38      | .505 | มากที่สุด        |
| 3. ด้านหลักความโปร่งใส        | 4.14      | .523 | มาก              |
| 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม      | 4.27      | .561 | มากที่สุด        |
| 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ      | 4.34      | .522 | มากที่สุด        |
| 6. ด้านหลักความคุ้มค่า        | 4.21      | .580 | มากที่สุด        |

โดยรวม

4.27

.459

มากที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า

3.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่าไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่าแตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

3.4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่าแตกต่างกัน

3.5 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่าแตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการรักษาความมั่นคง ด้านการบังคับบัญชาและประสานงาน และด้านการรับมือช่วยเหลืออยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

| แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลัก<br>ธรรมาภิบาล | $\bar{X}$ | S.D. | ระดับความคิดเห็น |
|-------------------------------------------------|-----------|------|------------------|
| 1. ด้านการอำนวยความสะดวก                        | 4.43      | .583 | มากที่สุด        |
| 2. ด้านการรักษาความมั่นคง                       | 4.30      | .576 | มากที่สุด        |
| 3. ด้านการบังคับบัญชาและประสานงาน               | 4.55      | .527 | มากที่สุด        |
| 4. ด้านการรับมือช่วยเหลือ                       | 4.57      | .538 | มากที่สุด        |

โดยรวม

4.46

.493

มากที่สุด

### อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาเรื่องการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านหลักนิติธรรม มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมให้ความสำคัญในการบริหารงานซึ่งเน้นความเป็นธรรมตามระเบียบข้อกฎหมายของทางราชการ เพื่อปลูกฝังให้บุคลากร เคารพกฎระเบียบและกฎหมาย การบริหารงานตามหลักนิติธรรมนี้เป็นแนวทางให้ข้าราชการไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ข้าราชการ และลูกจ้างจะต้องนำมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการปฏิบัติงานให้เป็นในทิศทางเดียวกัน สร้างความเป็นระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นในองค์กร ทุกคนจะต้องยอมรับกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น

1.2 ด้านหลักคุณธรรม มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม บนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นศีลธรรมและจริยธรรมการบริหารงานตามหลักคุณธรรมนับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการบริหารงานในองค์กรต่าง ๆ

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและความซื่อตรง แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้แก่ประชาชนในสำนักงานวัฒนธรรม การบริหารงานตามหลักความโปร่งใสนี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในเรื่อง ความโปร่งใส ซึ่งการบริหารงานเปิดเผยตรงไปตรงมาพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรนาถ ภูริเสวก (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าประสานความร่วมมือกับชุมชนในการทำโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมมีการปฏิบัติหน้าที่โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมของรัฐบาลบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วมนี้เป็นสิ่งสำคัญที่มีจำเป็นมาก

หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจงรักษ์ สุวัฒน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินความเป็นธรรมาภิบาลของสถานีดำรงภูธรในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีองค์ประกอบเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า และด้านคุณธรรม ทั้งนี้เพราะสถานีดำรงภูธรในจังหวัดสงขลา

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการบริหารงานและคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติตระกูล เจริญภักดี (2558) พบว่า ระดับธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรมหลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความสำนึกรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม พบว่าการบริหารงานของสถานีดำรงภูธรในจังหวัดเชียงราย เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลทุกด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมได้ให้ความสำคัญในการใช้จ่ายงบประมาณและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรญา จตุพัฒน์รังสี (2563) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง

### ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปปรับใช้กับการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สำนักงานมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน
2. ด้านหลักคุณธรรม ควรปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน
3. ด้านหลักความโปร่งใส ควรพัฒนาระบบ กระบวนการ ทำงานเปิดเผยและตรงไปตรงมาพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบ
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาของชุมชน
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สำนักงานมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ในดำเนินการให้สำเร็จเป็นรูปธรรม

6. ด้านหลักความคุ้มค่า ควรควบคุมการใช้งบประมาณให้มีความคุ้มค่าและก่อประโยชน์สูงสุด

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสำนักงานวัฒนธรรมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้บรรลุความต้องการของประชาชน และเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ควรมีการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานวัฒนธรรมที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี

3. ควรศึกษาความต้องการของประชาชนในเขตการปกครองของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่อาจจะเป็นปัญหาในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นข้อมูลทางวิชาการให้สำนักงานวัฒนธรรมนำไปแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

#### เอกสารอ้างอิง (References)

- จงรักษ์ สุวัฒน์. (2561). การประเมินความเป็นธรรมาภิบาลของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดสงขลา  
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- จิรนาถ ภูมิเสวตกำ. (2563). ธรรมรัฐกับอนาคตของประเทศไทย. มติชนรายวัน, 21.
- ชาติตระกูล เจริญภักดี. (2558). ธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดเชียงราย  
ธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดเชียงราย. หลักสูตรรัฐ  
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2561). หลักธรรมาภิบาลจากแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สถาบัน  
พระปกเกล้า,
- ทิวากร แก้วมณี.. (2559). ธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์,
- วรญา จตุพัฒน์รังสี. (2563). หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี (Good  
governance). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ  
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564. สืบค้น 9 พฤษภาคม 2562,  
[http://www.nesdb.go.th/ewt\\_dl\\_link.php?nid=6422](http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422)